

Teljesítmény és láthatóság: Hogyan támogatja a Magyar Tudományos Akadémia a kutatónőket?

2.9.2026 - | Magyar Tudományos Akadémia

Bár a magyar tudományos életben a nők jelenléte az elmúlt évtizedekben folyamatosan erősödött, a tudományos hierarchia legfelső szintjein - így az MTA doktora cím és az akadémiai tagság tekintetében - továbbra is jelentős az aránytalanság. Ez az egyik fő megállapítása annak a tanulmánynak, amelyet Bollobás Enikő akadémikus, a Nők a Kutatói Életpályán Elnöki Bizottság elnöke publikált a Társadalmi Nemek Tudománya Interdiszciplináris eFolyóiratban.

Bollobás Enikő tanulmányában bemutatja, hogy a női kutatók hátrányt szenvednek a tudományos előmenetel két kulcsfeltétele, a publikációs teljesítmény és a kapcsolódó szakmai láthatóság tekintetében.

A tudományos hierarchia legfelsőbb szintjein még mindig jelen lévő aránytalanság egyik oka szerinte feltehetően az, hogy a kutatói pálya kritikus szakaszai gyakran egybeesnek a családalapítás és a gyermekvállalás időszakával, ami a publikációs teljesítmény és a szakmai jelenlét átmeneti visszaeséséhez vezethet. A rendszerszintű és kulturális akadályok ezért nem pusztán egyéni pályákat érintenek, hanem a tudományos intézményrendszer működését is.

Tanulmányában áttekinti, hogy a Magyar Tudományos Akadémia milyen kezdeményezésekkel igyekszik javítani ezen a helyzeten.

A Nők a Kutatói Életpályán Elnöki Bizottság programjai egyszerre célozzák a kutatónők teljesítményének támogatását és tudományos láthatóságuk növelését.

A kutatási feltételek javítása, a pályázati és ösztöndíjprogramok, valamint a publikációs és konferencialehetőségek bővítése hozzájárulhat ahhoz, hogy a nők tudományos eredményei nagyobb nyilvánosságot kapjanak. Ugyanilyen fontos szerepet játszik a példaképek bemutatása is: a múlt kiemelkedő női tudósainak pályaképei nemcsak a tudománytörténet hiányzó fejezeteit pótolják, de inspirációt is adhatnak a fiatal kutatóknak.

Összességében amellet érvel, hogy a teljesítmény és a láthatóság egymást erősítő tényezők: a tudományos kiválóság csak akkor válhat valóban hatékonnyá a tudományos közösségben, ha megfelelő intézményi és társadalmi keretek biztosítják a felismerését és elismerését. A kutatónők támogatása ezért nem csupán esélyegyenlőségi kérdés, hanem a tudomány egészének fejlődését szolgáló stratégiai feladat.

A tanulmány ide kattintva teljes terjedelmében olvasható.

A tanulmánynak a *Hungarian Cultural Studies* új számában megjelent angol nyelvű összefoglalója ide kattintva olvasható.

https://mta.hu/mta_hirei/teljesitmeny-es-lathatosag-hogyan-tamogatja-a-magyar-tudomanyos-akademia-a-kutatonoket-115621